

ričnim spremembam. Tako kot so revolucionarji na prvi fronti obnemogli pred nalogo vzpostavitve socialistične družbe, so pa – vsaj v razvitejših demokracijah – dosegli vrsto relativnih uspehov na področju dolžine delovnega časa, dopusta, svobode tiska itn. Prav ta »notranja« svoboda, imenovana tudi družinska intimnost, je mehanizem, preko katerega se vladajoča ideologija vpisuje v subjektivnost. Da pa bi to lahko uspešno potekalo, mora biti v tej formi sožitja

»nekaj za same individuumе. Moramo biti na določene načine poplačani, kakor tudi od tega sfrustrirani; sicer bi bila država prisiljena, da bi se zatekla h goli prisili, s čimer bi utrpela izgubo svoje kredibilnosti.«¹⁸

Ni dvoma, da na področju družinske politike kar naprej poteka nenehna menjava koncesij države družini in obratno predvsem v obliki dopuščanja nedotakljive intimnosti, pa tudi v oblikah dodeljevanja prednosti družinskim ljudem (formalno poročenim) nasproti samskim v zameno za trdnejši socialni mir in za vzgojo otrok, bodočih državljanov. Glede na to, kakšne koncesije država dodeljuje družini in kakšne zahteve ji postavlja, jo lahko definiramo tudi kot *bolj* ali *manj* totalitarno. Tisto, kar je izgubljeno s prepuščanjem prostora vladajoči ideologiji na drugi fronti, denimo zaradi kakšnih drugih domnevno pomembnejših političnih zadev, se po navadi (prepozno) izkaže kot spregledano osvajanje prostora po totalitarnih agensih, kot se je pokazalo npr. ob vzpostavitvi fašizma. Zato je na mestu še eno opozorilo Terryja Eagletona: »Trditi, da je ‚notranji prostor‘ neprimerna metafora za upodabljanje človeške svobode, seveda ne pomeni, da zanikujemo obstoj te svobode. Pomeni samo zanikovanje tega, da bi kdajkoli lahko bilo koristno o človekovi svobodi misliti kot o ‚notranji‘.«¹⁹ Konec koncev ta ugotovitev zadeva tudi iztek revolucije šestdesetih let v oblikah kreiranja »svobodnih skupnosti« zunaj sistema in je obenem komentar neuspeha strategij usmerjenih v »osvoboditev odznatraj«.

¹⁸ Terry Eagleton, *The significance of Theory*, 37.

¹⁹ N. d., 37.